

Generelle bemærkninger til budgetforslag 2016

Indhold:

	side
Budgetlægningen for 2016	3
Forudsætninger for budgetlægningen	3
Udgangspunkt for budgetlægningen	4
Pris- og lønstigningsskøn	4
Økonomiaftalen for 2016 mellem regeringen og KL	5
Budgetforslag 2016	6
Indtægter	7
Skatteprocenter og –indtægter	7
Selskabsskatter	10
Driftsudgifter	11
Renter	11
Anlæg	12
Afdrag på lån	12
Låneoptagelse	12
Likviditet	12
Budgetoverslag for årene 2016-2019	13

Budgetlægningen for 2016:

Økonomiudvalget godkendte på møde den 25. februar 2015 den overordnede tidsplan, procedure, budgetforudsætninger m.v. for budgetlægningen for perioden 2016-2019.

Tidsplanen er i hovedpunkter følgende:

Dato	
Marts – juni 2015	Udvalgene behandler og fremsender forslag til nye ønsker til drift og anlæg samt tekniske ændringer
Marts – juni 2015	Dialogmøder mellem udvalgene, Ældreråd, Handicapråd, Ungeråd, Integrationsråd, Udviklingsrådene m.fl.
Marts – juni 2015	Dialogmøder mellem udvalgene og skoler, institutioner m.fl.
Maj – juni 2015	Råderumskataloget drøftes i fagudvalgene
17. juni 2015	Frist for udvalgenes behandling af nye ønsker til drift og anlæg samt tekniske ændringer.
30. juni 2015	Byrådet orienteres om <ul style="list-style-type: none">▪ økonomiaftalen for 2016 mellem KL og regeringen▪ basisbudgettet for 2016 med tekniske ændringer. Orienteringen udgik, idet økonomiaftalen først blev indgået den 3. juli 2015 (forsinket på grund af folketingsvalget).
10. august 2015	Gruppeformandsmøde med drøftelse af budgetsituationen
10. august 2015	Møde i Udvalget for Økonomi og Erhverv vedr. budget 2016-2019
19. august 2015	Udvalget for Økonomi og Erhverv indstiller budgettet til 1. behandling i Byrådet
25. august 2015	Byrådets 1. behandling af budgetforslag 2016 og budgetoverslag for årene 2017-2019
3.-4. september 2015	Budgetseminar for Byrådet. <i>Målsætningen for budgetseminaret er, at Byrådet kan blive enige om et samlet budgetforslag for perioden 2016-2019, herunder at der sker en prioritering af anlægsbudgettet for hele budget-perioden 2016-2019</i>
22. september 2015 Kl. 12.00	Frist for indsendelse af ændringsforslag til budgettet. Ændringsforslag indsendes til borgmesteren
30. september 2015	Økonomiudvalget behandler budgetforslaget
6. oktober 2015	2. behandling og vedtagelse af budget 2016 Herunder fastsættelse af <ul style="list-style-type: none">➤ Kommuneskatteprocent➤ Grundskyldspromille➤ Kirkeskatteprocent➤ Takster for børnepasning mv.

Forudsætninger for budgetlægningen:

Regeringen har i sit regeringsgrundlag tilkendegivet, at der skal indføres et omprioriteringsbidrag de næste fire år, så der kan frigøres ressourcer til politisk prioritering via effektiviseringer.

Regeringen har tilkendegivet, at de frigjorte midler vil blive udmøntet hen over regeringsperioden til prioriterede indsatser, herunder til bl.a. sundhed, ældre og tryghed.

Regeringen vil tage initiativ til at indarbejde et omprioriteringsbidrag i det kommunale udgiftsloft på 1 pct. om året fra 2016 til 2019. Det svarer til ca. 2,4 mia. kr. i 2016.

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende, at omprioriteringsbidraget i så fald omfatter hele den offentlige sektor, idet regeringen klart har tilkendegivet, at den vil prioritere sundhed. De årlige omprioriteringsbidrag forudsættes hvert år genudmøntet i de årlige økonomiforhandlinger og finanslovsforhandlinger.

Udgangspunkt for budgetlægningen:

Budgetgrundlaget for budget 2016 er til Byrådets 1. behandling det vedtagne budget for 2015 og budgetoverslag for perioden 2016-2018 korrigeret med ændringer på grund af nye budgetforudsætninger. Ændringer indarbejdet i budgetforslaget til 1. behandling er alene af teknisk karakter og medfører ikke at kommunens serviceniveau ændres.

Budgetgrundlaget kan opstilles således:

Det vedtagne budget for 2015

- +/- demografiske ændringer (f.eks. flere/færre skoleelever)
- +/- ændringer i forudsætninger (f.eks. flere/færre dagpengemodtagere)
- +/- konsekvenser af tidligere politiske beslutninger i Byrådet
- +/- engangsbeløb i budget 2015 samt beløb som ikke har helårsvirkning i 2015
- +/- øvrige ændringer af teknisk karakter
- + pris- og lønfremskrivning

Alle ændringer dokumenteres og synliggøres.

Pris- og lønstigningsskøn:

Der er ved budgetudarbejdelsen anvendt nedenstående skøn af 14. juli 2015 fra KL over pris- og lønstigninger (procenter):

	2015 – 2016	2016 – 2017	2017 – 2018	2018 – 2019
Lønninger	1,62	2,26	2,10	2,10
Brændsel (olie)	3,70	1,70	1,70	1,70
Øvrige varer og anskaffelser	1,07	1,70	1,70	1,70
Entreprenør- og håndværkerydelser	1,50	1,50	1,50	1,50
Øvrige tjenesteydelser	1,60	1,60	1,60	1,60
Priser i alt	1,67	1,67	1,67	1,67
Løn og priser i alt	1,60	2,10	2,00	2,00

Budgetterne reguleres endvidere for forskellen mellem den faktiske pris- og lønudvikling og den budgetterede pris- og lønudvikling fra 2014 til 2015. Det betyder at lønstigningen reduceres med 0,67 pct. og prisstigningerne med gennemsnitlig 0,84 pct. På døgninstitutionsområdet fremskrives lønninger med 0,08 pct. mere end de øvrige områder.

Aftalen af 3. juli 2015 mellem regeringen og KL om den kommunale økonomi for 2016:

Regeringen og KL har ligesom de tidligere år indgået en aftale om rammerne for den kommunale økonomi for det kommende år. Aftaleindgåelse blev forsinket af folketingsvalget og blev først indgået den 3. juli 2015.

Økonomiaftalen er lavet for kommunerne under ét, hvilket betyder, at der ikke er rammer for serviceudgifterne (udgifter til skoler, børnehaver, ældreområde m.v.) i den enkelte kommune, men der er en samlet ramme for alle landets kommuner på 237,4 mia. kr. excl. reguleringer vedr. DUT-princippet. Det er meget vigtigt, at alle kommuner er med til at overholde aftalen, idet 3 mia. kr. af statstilskuddet til kommunerne er betinget af overholdelse af servicerammen for kommunerne under ét. Såfremt aftalen ikke overholdes kan Varde Kommune miste et bloktilskud på op til 26,4 mio. kr. Servicerammen er også gældende i regnskabssituationen.

Regeringen har i sit regeringsgrundlag tilkendegivet, at der skal indføres et omprioriteringsbidrag på 1 pct. de næste fire år, så der kan frigøres ressourcer til politisk prioritering via effektiviseringer.

Regeringen har tilkendegivet, at de frigjorte midler vil blive udmøntet hen over regeringsperioden til prioriterede indsatser, herunder til bl.a. sundhed, ældre og tryghed.

Vedrørende anlægsudgifter er der aftalt en samlet ramme for kommunerne under ét på 16,6 mia. kr. Der er ingen reduktioner i bloktilskuddet såfremt rammen ikke overholdes, men regeringen og KL er enige om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.

Balancetilskuddet (bloktilskuddet til kommuner) er i 2016 (og kun i 2016) løftet ekstraordinært med 3,5 mia. kr. med henblik på at styrke kommunernes generelle likviditet. Pengene fordeles efter 3 kriterier:

- 1,5 mia. kr. fordeles til alle kommuner efter indbyggertal
- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud over landsgennemsnittet
- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag under 170.000 kr. pr. indbygger. Her modtager Varde Kommune ingen tilskud.

Økonomiaftalen er lavet under forudsætning af uændrede skatteprocenter for kommunerne under ét. Hvis en kommune skal forhøje skatteprocenten skal andre kommuner nedsætte skatteprocenten. Der er mulighed for tilpasninger inden for en ramme på 200 mio. kr. Hvis der samlet sker skatteforhøjelser i 2016 er der modregning i statens bloktilskud i henhold til gældende lov.

Budgetforslaget for 2016 er efter indregning af foranstående forudsætninger følgende:

	Beløb i mio. kr. - = indtægter
Skattefinansieret virksomhed:	
Indtægter:	
Skatter	-2.252,3
Tilskud og udligning	-767,8
Indtægter i alt	-3.020,1
Serviceudgifter	2.039,2
Aktivitetsbestemt medfinansiering	169,7
Ældreboliger	-14,0
Overførselsudgifter	615,7
Forsikrede ledige	77,4
Den centrale refusionsordning	-7,0
Pris- og lønfremskrivning	27,9
Nettodriftsudgifter i alt	2.908,9
Nettorenter	9,4
Driftsresultat (- = overskud)	-101,8
Afdrag på lån	41,9
Låneoptagelse	-13,6
Energilån (forudsætter anlægsudgifter på 30 mio. kr. til energibesparende foranstaltninger)	-30,0
Energibesparende foranstaltninger	30,0
Finansforskydninger	3,2
Rådighedsbeløb til finansiering af evt. nye driftsudgifter og anlægsudgifter (både tidligere godkendte og nye) - = overskud	-70,3
Hertil kommer eventuelt forbrug af likvide aktiver og beløb fra råderumskataloget	
I budgettet for perioden 2015-2018 er der budgetteret med anlægsudgifter i 2016 på	84,7

Indtægter:

Indtægterne kan opdeles på følgende områder i 2016:

Skatter:	mio. kr.
Indkomstskat	-1.952,8
Forskerskat	-0,2
Skrå skatteloft	+1,1
Dødsboskat	-0,6
Selskabsskat	-22,7
Grundskyld	-273,4
Dækningsafgift	-3,7
Skatter i alt	-2.252,3
Tilskud og udligning:	
Udligning og generelle tilskud	-634,5
Éngangstilskud i 2016 vedr. likviditet	-27,7
Udligning vedr. udlændinge	+18,7
Bidrag til regionerne	+6,4
Særlige tilskud	-18,5
Tilskud vedr. dagtilbud	-4,4
Beskæftigelsestilskud	-78,1
Tilskud vedr. skolereformen	-12,7
Udligning vedr. selskabsskat	-16,9
Tilskud og udligning i alt	-767,8
Indtægter i alt	-3.020,1

Skatter:**Kommuneskatteprocent:**

Med indgåelse af økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og KL blev det slået fast, at den enkelte kommune fra 2008 igen får mulighed for selv at fastsætte skatteprocenten.

Økonomiaftalen mellem regeringen og KL er lavet under forudsætning af uændrede skatteprocenter for kommunerne under ét. Hvis en kommune skal forhøje skatteprocenten skal andre kommuner nedsætte skatteprocenten. Der er mulighed for tilpasninger inden for en ramme på 200 mio. kr. Hvis der samlet sker skatteforhøjelser i 2016 er der modregning i statens bloktilskud i henhold til gældende lov.

Budgetforslaget for 2016 er baseret på en kommuneskatteprocent på 25,1%, hvilket er uændret i forhold til 2015.

Den gennemsnitlige kommuneskatteprocent for alle landets kommuner udgør i 2015 24,9 procent.

Kommunal indkomstskat:

Kommunal indkomstskat tager udgangspunkt i ovenstående skatteprocent og et indkomstskattegrundlag på 7.780 mio. kr. Som indkomstskattegrundlag skal Byrådet vælge mellem et statsgaranteret grundlag eller et selvbudgetteret grundlag. Ved statsgaranteret grundlag kan der ikke komme efterreguleringer (både positive og negative), hvis det faktiske niveau bliver et andet. Ved det selvbudgetterede grundlag kan der komme efterreguleringer i årene efter budgetåret, hvis skattegrundlaget bliver et andet end det skønnede. Skattegrundlaget på 7.780 mio. kr. er det statsgaranterede skattegrundlag. Ved valg mellem statsgaranteret og selvbudgetteret skattegrundlag/tilskud skal der skønnes over:

- Beskatningsgrundlag for 2016 i Varde Kommune
- Beskatningsgrundlag for 2016 i hele landet
- Beskatningsgrundlag for 2016 i hovedstadsområdet
- Indbyggertallet pr. 1. januar 2016 i Varde Kommune

Kommunal indkomstskat giver en samlet indtægt for Varde Kommune på 1.952 mio. kr. En skatteprocent giver en indtægt på ca. 77,8 mio. kr.

I 2016 er der ikke indregnet tilbagebetaling af kommuneskat vedrørende tidligere år, idet Varde Kommune i årene 2009-2015 har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Indkomstskattegrundlaget er det statsgaranterede skattegrundlag for 2016.

Grundskyldspromille:

Fastsættelse af grundskyldspromillen for 2016 er omfattet af de samme regler, som nævnt under kommuneskatteprocenten.

Budgetforslaget for 2016 er baseret på en grundskyldspromille på 31,56 promille, hvilket er uændret i forhold til 2015. Grundskyldspromillen for produktionsjord kan ved lov højst udgøre 7,2 promille.

Den gennemsnitlige grundskyldspromille for alle landets kommuner udgør 26,24 promille i 2015 vedrørende øvrige ejendomme (ikke landbrugsejendomme og lignende).

Grundværdier:

De skønnede afgiftspligtige grundværdier for Varde Kommune er på 3,4 mia. kr. vedrørende produktionsjord og 7,9 mia. kr. vedrørende øvrige grundværdier. Det giver en samlet indtægt i 2016 på 273,4 mio. kr.

Dækningsafgift af offentlige ejendomme:

Budgetforslaget for 2016 baserer sig på følgende promillesatser for dækningsafgift i 2016 (promillerne er uændrede i forhold til 2015):

- 15,00 promille på grundværdierne
- 8,75 promille på forskelsværdierne (forskul mellem ejendomsværdi og grundværdi)

Dækningsafgiften forventes at give en indtægt på 3,7 mio. kr.

Dækningsafgift af erhvervsejendomme:

Sammenlægningsudvalget besluttede på møde den 28. marts 2006, at der ikke opkræves dækningsafgift af erhvervs- og forretningsejendomme i Varde Kommune.

Der er ikke indarbejdet dækningsafgift af erhvervsejendomme i 2016.

Selskabsskat:

Selskabsskat, som er på 22,7 mio. kr., er udmeldt fra Social- og Indenrigsministeriet. Selskabsskat afregnes med 3 års forskydning, og baserer sig derfor på den faktiske selskabsskat for 3 år siden.

Generelle tilskud:

Kommunal udligning er budgetteret i henhold til de reviderede regler for det kommunale udligningssystem, som er gældende fra den 1. januar 2013. Indtægterne har sammenhæng med budgettering af skattegrundlaget. Stiger skattegrundlaget falder kommunal udligning og falder skattegrundlaget stiger kommunal udligning. Der vil dog altid være et merprovenu, såfremt skattegrundlaget forhøjes.

Tilskuddet er udmeldt af Social- og Indenrigsministeriet. I tilskuddet indgår ca. 27,7 mio. kr., som kun modtages i 2016.

3 mia. kr. af det samlede kommunale bloktilskud er betinget af, at kommunerne overholder den indgåede økonomiaftale mellem regeringen og KL vedrørende de kommunale serviceudgifter. Hvis kommunerne ikke overholder rammen på i alt 237,4 mia. kr. vedrørende serviceudgifter, vil bloktilskuddet blive reduceret med op til 3 mia. kr. svarende til ca. 26,4 mio. kr. for Varde Kommune.

Udligning vedr. udlændinge har sammenhæng med budgettering af skattegrundlag, som nævnt under kommunal udligning.

Udviklingsbidrag til regionerne. Der budgetteres med et udviklingsbidrag til regionerne på 6,4 mio. kr. i henhold til udmelding fra Social- og Indenrigsministeriet.

Beskæftigelsestilskud. For 2016 modtages et beskæftigelsestilskud på 78,1 mio. kr. Indtægten modsvares af tilsvarende udgifter på driften.

Der modtages 16,9 mio. kr. i kommunal udligning vedrørende selskabsskat.

Driftsudgifter:

Budgetgrundlaget for budget 2016 er til Byrådets 1. behandling det vedtagne budget for 2015 og budgetoverslag for perioden 2016-2018 korrigeret med ændringer på grund af nye budgetforudsætninger. Ændringer indarbejdet i budgetforslaget til 1. behandling er alene af teknisk karakter og medfører ikke at kommunens serviceniveau ændres.

Alle ændringer dokumenteres og synliggøres.

Oversigt over nye ønsker til driftsbudgettet for perioden 2016-2019 fremgår af dokumentnummer 31838-15.

Serviceudgifter til drift fordelt på udvalg efter indregning af tekniske ændringer:

	mio. kr.
Udvalget for Økonomi og Erhverv	360,6
Udvalget for Plan og Teknik	112,6
Udvalget for Børn og Undervisning	861,0
Udvalget for Kultur og Fritid	77,8
Udvalget for Social og Sundhed	619,1
Udvalget for Arbejdmarked og Integration	8,1
Serviceudgifter i alt i 2015-priser	2.039,2

Tekniske ændringer til driftsbudgettet, som udvalgene har behandlet i juni måned 2015 er samlet i dokumentnummer 31499-15.

Udenfor servicerammen er der på driften nettoudgifter til følgende områder:

1. Aktivitetsbestemt medfinansiering	169,7 mio. kr.
2. Ældreboliger (excl. renter og afdrag på lån)	-14,0 mio. kr.
3. Overførselsudgifter	615,7 mio. kr.
4. Forsikrede ledige (budgetbeløbet svarer til tilskudsbeløbet)	77,4 mio. kr.
5. Den centrale refusionsordning	<u>-7,0 mio. kr.</u>
I alt	841,8 mio. kr.

Renter:

Renteudgifter og –indtægter er budgetteret i henhold til de gældende aftaler vedrørende forrentning af kommunens indestående og lån.

Anlæg:

Ønsker til nye anlægsprojekter for perioden 2016-2019 fremgår af dokumentnummer 31470-15. Oversigten indeholder også anlægsudgifter godkendt ved sidste års budgetlægning for perioden 2015-2018.

Afdrag på lån:

Afdrag på lån er budgetteret i henhold til de gældende låneforpligtigelser.

Låneoptagelse:

Der er budgetteret med 2 mio. kr. i låneoptagelse i henhold til lånebekendtgørelsen. Hertil kommer 11,6 mio. kr. i lån vedrørende Varde Midtby.

Lånemuligheder i øvrigt afhænger af de budgetterede anlægsprojekter og godkendelser fra Social- og Indenrigsministeriet til låneoptagelse.

Der er automatisk låneadgang til energibesparende foranstaltninger samt 88% af anlægsudgifterne til ældreboligbyggeri (ikke servicearealer).

Likviditet:

Kommunens likvide beholdning opgjort efter Social- og Indenrigsministeriets kassekreditregel forventes ved starten af 2016 at udgøre ca. 186 mio. kr.

Budgetoverslag for perioden 2016-2019:

beløb i mio. kr. (- = indtægter) løbende priser	2016	2017	2018	2019
Indtægter:				
Skatter	-2.252,3	-2.299,6	-2.345,6	-2.392,5
Tilskud og udligning m.v.	-767,8	-745,9	-743,1	-750,0
Indtægter i alt	-3.020,1	-3.045,5	-3.088,7	-3.142,5
Nettodriftsudgifter:				
Serviceudgifter	2.039,2	2.018,1	2.004,9	2.002,2
Øvrige nettodriftsudgifter	841,8	841,8	841,8	841,8
Pris- og lønfremskrivninger	27,9	83,1	136,9	191,7
Nettodriftsudgifter i alt	2.908,9	2.943,0	2.983,6	3.035,5
Nettorenter	9,4	11,3	12,4	13,4
Driftsresultat (- = overskud)	-101,8	-91,2	-92,7	-93,6
Afdrag på lån	41,9	44,8	47,5	48,5
Låneoptagelse	-13,6	-10,0	-3,0	-2,0
Energilån (forudsætter anlægsudgifter på 30 mio. kr. til energibesparende foranstaltninger)	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
Energibesparende foranstaltninger – der er medtaget et tilsvarende lånebeløb	30,0	30,0	30,0	30,0
Finansforskydninger	3,2	3,2	3,2	3,2
Rådighedsbeløb til finansiering af evt. nye driftsudgifter og anlægsudgifter (både tidligere godkendte og nye) - = overskud	-70,3	-53,2	-45,0	-43,9
I budgettet for perioden 2015-2018 er der budgetteret med følgende anlægsudgifter	84,7	68,5	27,1	0,0
Rådighedsbeløb (- = overskud)	14,4	15,3	-17,9	-43,9
Likviditet efter kassekreditregel (primo 2016 = 186 mio. kr.)	171,6	156,2	174,2	218,1

Tilskud og udligning falder fra 2016 til 2017 med ca. 27,7 mio. kr., idet der i budgettet for 2016 er en éngangsforhøjelse af det kommunale bloktilskud på 3,5 mio. kr. jævnfør økonomiaftalen mellem regeringen og KL.

Skatter og tilskud er i øvrigt fremskrevet med 2,1/2,0 procent svarende til den anvendte fremskrivningsprocent på driftsudgifter.

Såfremt anlægsniveauet fra regeringens side reduceres til et lavere niveau end 16,6 mia. kr. for kommunerne under ét, kan det forventes, at det kommunale bloktilskud reduceres tilsvarende. I overslagsårene 2017-2019 er Varde Kommunes bloktilskud reduceret med 4,4 mio. kr. pr. år (svarende til en reduktion på landsplan på 0,5 mia. kr.) for at imødegå virkningerne af regeringens

omprioreringsbidrag. Indtægterne er reduceret med den demografiske udvikling i børn og unge. Befolkningstallet forhøjes med en forventet vækst på 200 indbyggere i forhold til indbyggertallet i statsgarantien, som er på 49.951.